

Julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain

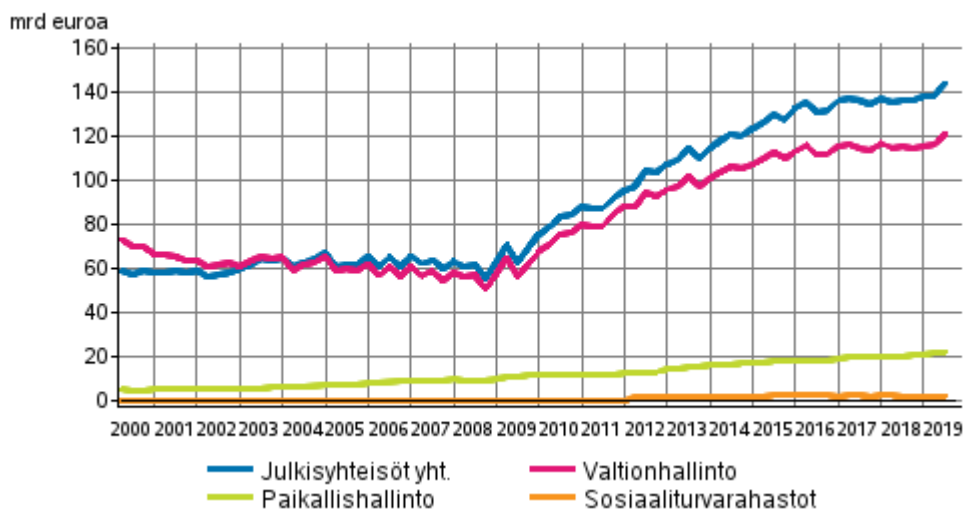
2019, 2. vuosineljännes

Julkisyhteisöjen velka kasvoi 5,6 miljardia euroa vuoden 2019 toisella neljänneksellä (Korjaus otsikkoon. Oli ennen: 5,4)

Korjattu 21.10.2019. Korjatut kohdat on merkitty punaisella.

Julkisyhteisöjen EDP-velka eli nimellishintainen sulautettu bruttovelka oli vuoden 2019 toisen neljänneksen lopussa 144,2 miljardia euroa ja kasvoi neljänneksen aikana 5,6 miljardia euroa. Vastaavasti vuoden takaiseen ajankohtaan verrattuna julkisyhteisöjen velka on kasvanut 7,4 miljardia euroa. Tiedot käyvät ilmi Tilastokeskuksen julkisyhteisöjen velan neljännesvuositilastosta. **Lokakuun EDP-notifikaation yhteydessä julkisyhteisöjen neljännesvuosittaisen velan aikasarja on hieman tarkentunut vuodesta 2010 alkaen.**

Julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain

Valtionhallinnon velka kasvoi toisen neljänneksen aikana 5,0 miljardia euroa ja oli neljänneksen lopussa 121,1 miljardia euroa. Lyhytaikaisten maturiteetiltaan alle vuoden olevien velkainstrumenttien määrä kasvoi toisen neljänneksen aikana nettomääräisesti 4,9 miljardia euroa. Joukkovelkakirjalainojen kanta

puolestaan kasvoi 0,2 miljardia euroa. Lyhytaikaisten lainojen kanta laski 0,3 miljardia euroa ja pitkäaikaisten lainojen kanta **kasvoi 0,2 miljardia euroa**.

Paikallishallintosektorin velka oli neljänneksen lopussa 22,2 miljardia euroa. Lyhytaikaisten velkainstrumenttien määrä väheni 0,6 miljardilla ja pitkäaikaisten lainojen kanta kasvoi 0,6 miljardilla eurolla. Sosiaaliturvarahastojen velka kasvoi 0,3 miljardia euroa ja oli neljänneksen lopussa 2,3 miljardia euroa. Velan määrän kasvu selittyy lyhytaikaisten lainojen lisääntymisellä.

Julkisyhteisöjen EDP-velka kuvaa julkisyhteisöjen velkaa kansantalouden muille sektoreille ja ulkomaille, ja sen kehitykseen vaikuttavat sekä sulauttamattoman velan että julkisyhteisöjen sisäisten velkojen muutokset. Julkisyhteisöjen sulautettu bruttovelka saadaan vähentämällä julkisyhteisöihin luettavien yksiköiden väliset velat sulauttamattomasta bruttovelasta. Tästä syystä julkisyhteisöjen velka on pienempi kuin sen alasektoreiden yhteenlasketut velat.

Julkisyhteisöjen EDP-velka eroaa käsitteellisesti jonkin verran valtion osalta Valtiokonttorin julkaisemasta valtionvelasta. Valtion EDP-velkaan luetaan mukaan lisäksi väliaikaisen rahoitusvakuusvälineen ERVV:n myöntämät lainat avunsaajamaille, johdannaissopimukseen liittyvät saadut käteisvakuustalletukset, ydinjätehuoltorahaston pääoma, valtion elinkaarihankkeiden investoinneista syntyneet velat, kierrossa olevat kolikot ja EU-komission talletukset. Kansantalouden tilinpidossa valtionhallintosektori on myös käsitteellisesti laajempi kuin budjetti- ja rahastotalous. Arvostusperiaatteena molemmissa velkakäsitteissä on nimellisarvo, jossa valuutanvaihtosopimusten vaikutus on huomioitu. Lista julkisyhteisöihin sisältyvistä yksiköistä ja päätöksiä merkittävimmistä sektoriluokitustapauksista löytyy puolestaan osoitteesta http://www.stat.fi/meta/luokitukset/_linkki/soveltamisp.html.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain, mrd. euroa.....	4
Liitetaulukko 2. Valtion takaukset, miljoonaa euroa.....	4
Tietojen tarkentuminen.....	5
Laatuseloste: Julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain.....	6

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain, mrd. euroa

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/Q1	2019/Q2
Julkisyhteisöt yht.	63,4	63,3	75,5	88,2	95,6	107,8	114,9	123,8	133,3	136,2	137,4	138,4	138,6	144,2
Valtionhallinto	58,4	57,7	68,1	80,1	88,1	96,1	101,3	107,5	113,4	115,8	117,0	115,9	116,1	121,1
Paikallishallinto	9,7	10,2	11,6	12,0	12,7	14,3	16,2	17,7	18,8	19,6	19,8	21,3	22,2	22,2
Sosiaaliturvarahastot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,9	1,9	2,2	3,2	2,4	2,8	2,3	2,0	2,3

Liitetaulukko 2. Valtion takaukset, miljoonaa euroa

	Neljänneksen aikana annetut uudet takaukset	Neljänneksen aikana poistuneet takaukset	Takauskanta neljänneksen lopussa	Neljänneksen aikana maksetut korvaukset	Neljänneksen aikana saadut takaisinperintätuotot	Neljänneksen aikana saadut takausmaksutulot
Sektorit						
S.11 Yritykset	1 266	1 525	33 059	9	5	33
S.111 Yritykset pl. asuntoyhteisöt	1 020	1 411	20 257	9	5	33
S.112 Asuntoyhteisöt	247	115	12 803	. ¹⁾	.	1
S.12 Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	1 057	505	9 796	.	.	.
S.13 Julkisyhteisöt	4	22	37	.	.	0
S.14 Kotitaloudet	75	86	5 827	5	3	1
S.15 Kotital. palvelevat voittoja tavoittelemattomat yht.	.	188
S.2 Ulkomaat	141	314	6 978	.	.	.
Sektorit yhteensä	2 543	2 639	55 697	14	8	34

1) ei yhtään havaintoa

Tietojen tarkentuminen

Julkisyhteisöjen velan tarkentuminen ensijulkaisusta, milj. euroa

		Tuorein julkistus 21.10.2019	1. julkistus	Tarkentuminen
S13 Julkisyhteisöt	2018Q3	136 865	135 714	1 151
	2018Q4	138 412	137 545	867
	2019Q1	138 610	138 794	-184
S1311 Valtionhallinto	2018Q3	115 033	114 980	53
	2018Q4	115 899	115 781	118
	2019Q1	116 090	116 019	71
S1313 Paikallishallinto	2018Q3	20 801	19 793	1 008
	2018Q4	21 333	20 639	694
	2019Q1	22 286	22 552	-266
S1314 Sosiaaliturvarahastot	2018Q3	2 344	2 254	90
	2018Q4	2 283	2 182	101
	2019Q1	1 995	1 884	111

Laatuseloste: Julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain

Julkisyhteisöjen velan neljännesvuosittainen raportointi on osa EU:n vakaus- ja kasvusopimuksen mukaista julkisyhteisöjen vakauden seurantaa. Neljännesvuosittaista velkaraportointia säätelevä EU-asetus tuli voimaan vuonna 2004. Julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain perustuu rahoitustilinpidon, joka on osa kansantalouden tilinpidon järjestelmää. Julkisyhteisöjen velka kuvaa julkisyhteisöjen ja sen alasektoreiden eli valtion, kuntien ja sosiaaliturvarahastojen nimellisarvoista velkaa vuosineljänneksien lopussa. Julkisyhteisöjen velan määritelmä poikkeaa rahoitustilinpidon mukaisesta velasta siten, että julkisyhteisöjen velka on sulautettu, nimellishintainen ja käsittää ainoastaan käteisrahan ja talletukset, velkapaperit sekä lainat. Eri maiden toimittamat tiedot ovat keskenään vertailukelpoisia.

Julkisyhteisöjen velan laskennassa noudatetaan talousyksiköiden luokittelussa rahoitustilinpidon institutionaalista sektoriluokitusta (Sektoriluokitus 2012, Käsikirjoja 5, Tilastokeskus, 2012).

Tilasto laaditaan julkisyhteisöjen alijäämä- ja velkaraportointia koskevan asetuksen edellyttämällä ja siten kansainvälisesti vertailukelpoisella tavalla. Julkisyhteisöjen velan tilastointi on tarkemmin ohjeistettu Eurostatin julkaisemassa alijäämä- ja velkamanuaalissa (Manual on Government Deficit and Debt).

1.2 Valtion takaukset

Valtion takaustietoihin sisältyvät sellaiset takaukset, joista valtio vastaa tai joita annetaan sen puolesta. Tämä poikkeaa muusta tilastosta siinä, että tiedot sisältävät vain valtion vastuulla olevat annetut takaukset. Muista julkisyhteisöistä myös paikallishallintosektori antaa Suomessa takauksia, mutta ne eivät ole tämän tilaston piirissä.

Kansainvälinen valuuttarahasto (IMF) edellyttää takaustietojen raportointia neljännesvuosittain, koska Suomi on sitoutunut toimittamaan IMF:lle nk. SDDS-standardin mukaiset tiedot, ja koska Suomen valtion takausvelka on yli viisi prosenttia valtion kokonaisvelasta. Myös EU-komissio edellyttää takaustietojen säännöllistä raportointia komissiolle. Muista kansainvälisistä tiedonkäyttäjistä voidaan vielä mainita erilaiset luottokelpoisuutta arvioivat laitokset.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

2.1 Julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain

Julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain perustuu rahoitustilinpidon laskelmiin, ja se on pääasiassa muista tilastoista johdettu tilasto. Tilaston laadinnassa hyödynnetään paitsi rahoitustilastoja, myös muita sektori- tai vaadekohtaisia tasetietoja sisältäviä tilastoja ja aineistoja.

Tärkeimmät tietolähteet

Valtiokonttorin velkaraportit

Valtion velan laskenta perustuu pääosin Valtiokonttorin tuottamaan valtion velkaraporttiin.

Neljännesvuosittain saatava raportti sisältää tietoa nimellis- ja markkinahintaisesta velasta ja valtion johdannaisista.

Työeläkelaitosten varatiedonkeruu

Tilastokeskuksen ja Työeläkevakuuttajat TELA ry:n yhteistiedonkeruu työeläkelaitosten varoista. Neljännesvuosittainen tiedonkeruu alkoi vuoden 2016 ensimmäisen neljänneksen tiedoilla ja siihen vastaavat pakollista työeläkevakuuttamista hoitavat eläkeyhtiöt, kassat, säätiöt ja erityislaitokset sekä Keva, Valtion Eläkerahasto, Kirkon eläkerahasto, Kela ja Suomen Pankki. Tiedusteltava sisältö kattaa yksiköiden rahoitusvarat, muut varat sekä tietoja niiden velasta. Tiedot kattavat jaottelun varatyyppeihin ja vastinsektoreihin sekä ulkomaisten erien osalta maajaottelun.

Maksutase

Tilastokeskus laatii Suomen maksutasetilaston, joka on rahoitustilinpidon tärkein ulkomaat -sektorin tietolähde. Neljännesvuosittain saatavassa maksutasetilastossa kuvataan kansantalouden ulkoista tasapainoa eli kotimaan ja muun maailman välisiä taloussuhteita. Julkisyhteisöjen velan laadinnassa käytetään maksutaseen sisältämää rahoitustasetta, joka kuvaa ulkomaisia saamisia ja velkoja sekä niiden muutoksia. Maksutasetilaston kirjaukset ovat pääosin yhtenevät kansantalouden tilinpidon periaatteiden kanssa.

Kuntatalous neljännesvuosittain

Paikallishallinnon tärkein tietolähde vuodesta 2016 alkaen on Tilastokeskuksen tuottama tilasto, Kuntatalous neljännesvuosittain, joka kuvaa Suomen kuntien ja kuntayhtymien talouden kehitystä Manner-Suomessa vuosineljänneksittäin talousarvioiden toteutumisen mukaisesti. Tilasto sisältää tietoja kuntien ja kuntayhtymien velasta ja eräistä saamisista vaateittain. Tilasto perustuu otokseen 1.-3. neljänneksen osalta. Neljänneksen neljänneksen tiedot kattavat kaikki kunnat ja kuntayhtymät.

Kuntatalous

Paikallishallinnon toinen tietolähde on Tilastokeskuksen tuottama tilasto Kuntatalous, joka sisältää vuositietoja kuntien ja kuntayhtymien menoista ja tuloista, varoista ja veloista sekä toiminnasta. Kuntien ja kuntayhtymien sekä niiden liikelaitosten tasetietoja ja rahoituslaskelmatietoja käytetään rahoitustilinpidon laadinnassa.

Valtion liikekirjanpito

Valtion liikekirjanpito pitää sisällään valtion virastojen ja rahastojen kirjanpidon. Liikekirjanpidon tasetilejä käytetään pää tietolähteenä valtion rahoitustilien laadinnassa. Aineisto saadaan kuukausittain ja sitä ylläpitää Valtiokonttori.

Suomen Pankin rahoitusmarkkinatilasto

Tilastosta saadaan tieto kuntien liikkeeseen laskemista kuntatodistuksista nimellisarvoon.

2.2 Valtion takaukset

Takaustiedot kerätään kokonaistutkimuksena, joka toteutetaan suorana tiedonkeruuna takauksia myöntäviltä tai hallinnoivilta yksiköiltä.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

3.1 Julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain

Julkisyhteisöjen velka on valtiosektoria lukuun ottamatta pääasiassa muista tilastoista johdettu tilasto, joten sen lähdetilastojen laadulla on ratkaiseva merkitys tilaston luotettavuuden kannalta. Julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain perustuu rahoitustilinpidon neljännesvuositilastoon, joten myös sen ongelmakohdat ovat samoja. Koska lähdetilastoja on erityyppisiä, epävarmuustekijöitäkin on monenlaisia. Oman vaikeutensa tilaston laadintaan tuovat lähdetilastojen poikkeamat kansantalouden tilinpidon määritelmistä kuntien ja sosiaaliturvarahastojen osalta. Poikkeamat koskevat etenkin vaateiden ja tilastoyksikköjen luokituksia. Alipeittoa ei juuri esiinny, koska lähes kaikki pää tietolähteet perustuvat totaaliaineistoihin. Tietolähteiden käytössä pyritään systemaattisuuteen ja jatkuvuuteen.

3.2 Valtion takaukset

Takaustietoja voidaan pitää varsin luotettavina. Tarkentuneet tiedot julkaistaan takautuvasti seuraavien julkistuskertojen yhteydessä. Tietoja verrataan valtion tilinpäätöksessä julkaistaviin takaustietoihin.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

4.1 Julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain

Julkisyhteisöjen velan neljännesvuositiedot julkaistaan viimeistään 90 päivän viiveellä päättyneestä neljänneksestä. Neljänneksen tiedot tarkentuvat vuositietojen valmistuessa, ja tuoreimmat tiedot julkaistaan aina seuraavan julkistuksen yhteydessä. Käytännössä muutokset ovat kuitenkin pieniä. Julkisyhteisöjen velan aikasarjat ovat saatavilla vuodesta 2000 lähtien.

4.2 Valtion takaukset

Takaustiedot laaditaan neljännesvuosittain ja julkaistaan viimeistään 90 päivän viiveellä päättyneestä neljänneksestä. Aikasarjoja on saatavilla vuodesta 2005 lähtien.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain julkaistaan tilaston kotisivulla Julkinen talous -aihealueella. Lisäksi Euroopan unionin tilastovirasto Eurostat julkaisee tiedot kotisivuillaan.

Valtion takaustietoja julkaistaan tilaston kotisivulla.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

6.1 Julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain

Tilasto perustuu EU:n asetukseen. Julkisyhteisöjen velan aikasarjojen tiedot ovat vertailukelpoisia vuodesta toiseen. Julkisyhteisöjen velan neljännesvuositiedot ovat täysin yhtenevät vuosittaisen velkatilaston kanssa. Sen sijaan ne poikkeavat rahoitustilinpidon tiedoista arvostuksen osalta, sillä rahoitustilinpidoissa julkisyhteisöjen velka kirjataan markkina-arvoon, kun taas julkisyhteisöjen velka kirjataan nimellisarvoon.

6.2 Valtion takaukset

Takaustietojen aikasarjoissa on muutamia katkoksia. Ensimmäinen katkos on vuoden 1999 viimeisen neljänneksen ja vuoden 2000 ensimmäisen neljänneksen välissä. Toinen katkos on vuoden 2005 kolmannen ja neljännen neljänneksen välissä. Vuoden 2000 alusta alkaen valtion takauksiin otettiin mukaan takauslajeja, joita ei aiemmin tilastossa huomioitu. Muutos nosti esimerkiksi vuoden 2000 lopun takauskanta noin 3,9 miljardilla eurolla. Vuoden 2005 viimeisellä neljänneksellä yksi valtion takauksia myöntävistä yksiköistä muutti valtion takausten laskentatapaa asuntoyhteisöillä. Vuoden 2004 lopusta vuoden 2005 loppuun tapahtuneesta noin 4 miljardin euron takauskannan kasvusta noin 2,3 miljardia aiheutuu tästä muutoksesta.

Vuodesta 2016 alkaen yksi tiedonantaja on poistettu vastaajajoukosta, sillä se ei kuulu tilastossa määriteltyyn vastaajajoukkoon. Vuonna 2017 takausten tietosisältöä on tarkennettu vastaamaan täsmennyttä kansainvälistä ohjeistusta: Mukaan on otettu rahoitussääntelyille annettu takaustyyppi, ja takauksista on poistettu tietoja, jotka eivät täytä takauksen määritelmää.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

7.1 Julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain

Julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain tuotetaan samalla menetelmällä kuin vuosittainen julkisyhteisöjen velka, joten ne ovat täysin yhteneviä. Aikasarjakatkoksia ei ole. Lisäksi juoksevasti tehtävät päivitykset lukuihin ovat varsin pieniä niin vuosi- kuin neljännestasollakin.

7.2 Valtion takaukset

Tietoa valtion takauksista julkaistaan tämän tilaston lisäksi valtion tilinpäätöksessä. Tilinpäätöksessä ilmoitettu valtion takauskanta on alempi kuin Tilastokeskuksen tilastossa esitetty takauskanta. Tämä johtuu siitä, että valtion tilinpäätöksessä ilmoitetaan vain valtion talousarvion piiriin kuuluvat valtion takaukset. Tilastokeskuksen valtion takaukset koskevista tiedoista puolestaan ovat mukana kaikki takaukset, joista valtio vastaa.

Valtion takauksiin sisällytetään myös takauksia, joita hallinnoivat julkisyhteisöjen ulkopuoliset yksiköt julkisyhteisöjen puolesta tai osana julkisyhteisöjen politiikkatavoitteita. Tällaisesta esimerkkinä on vientitakuutoiminta.

Lisätietoja

Aaro Hottinen 029 551 3231

Jose Lahtinen 029 551 3776

Vastaava tilastojohtaja:
Ville Vertanen

rahoitus.tilinpito@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1799-8018 (pdf)